רגע... פאוזה!

פאוזה מספר 2 **כתבה: דלית שמיר-גלמן**

בחירת מחזה להפקה: שילוב ידיים או כיפוף ידיים?

הסיטואציה:
שלב בחירת המחזה להפקה. קבוצת ההפקה צריכה לבחור כיוון או סגנון, או בין מספר מחזות אפשריים. ויכוחים עזים: על הנושא, המחזה, הפרשנות, השאלה הפוריה, האפקט הרצוי.

המטרה:
לראות את הפרשנות לטקסט ככר לדיאלוג פורה ואת מגוון הדעות כיתרון. ליצור שיח קבוצתי מאפשר ופתוח במקום עימות של "או/או".

האתגר:
כל צד אומר ש"הוא לא מוכן להתפשר", השיח תוקפני ולעומתי.

זה עניין של כישורי חיים:
כישורי החיים שכדאי להתייחס אליהם הם:

- **זיהוי ושיום העמדות והמחשבות שלי** - מה הכי חשוב לי בבחירת המחזה? (לעסוק בנושא או בשאלה פוריה שמעניינים אותי? במחזה מסוים? להציג פרשנות ספציפית או עולם/דימוי בימתי שראיתי לנגד עיני? אולי להתפתח כשחקן/ית או יוצר/ת?)
- בניית תקשורת בין אישית שיש בה **הקשבה, כבוד, שיתוף במחשבות**
- פיתוח חשיבה חיובית: **לראות את מגוון הדעות כהזדמנות ולא כקושי**

הצעה לפעילות:

הפעילות מתחילה בקבוצות ההפקה ומסתיימת במליאה. היא כוללת את **הגדרת העמדות** או **המניעים** של התלמידים, ולאחר מכן **החלת העמדות הללו על טקסט**

- ❖ דיון בקבוצה: כל שחקן צריך לציין ולהסביר **מניע** אחד שמוביל אותו בבחירת המחזה/נושא/שאלה/סגנון. אין שיפוטיות - כל אחד יכול לומר מה שהוא מרגיש. (לדוגמה: "רוצה קומדיה - להצחיק", "לעסוק בנושא של פרידה", "בקונפליקט בין רגש להגיון").
- ❖ כל הקבוצות מקבלות טקסט קצר זהה: סיפור קצרצר, ידיעה אקראית מעיתון, פרק בתנ"ך וכדומה (דוגמה בהמשך).
- ❖ ההוראה לקבוצות:
  הציגו סצנה שמבוססת על הטקסט, ותנו בה ביטוי לבחירות של כל חברי הקבוצה: נושאים ומהלכים דרמטיים, פרשנות, סגנון, עולם בימתי... כל אחד מחברי הקבוצה ימצא דרך **לשלב** את הבחירה שלו בתוך הסצנה: **נותנים מקום לכולם**. זה יכול להיות ב"רגע" מסוים: רגע קומי, ביטוי תנועתי של פרידה וכו'.
- ❖ מציגים את הסצנות בפני הכיתה. הצופים מתייחסים לבחירות שנעשו - הנושאיות, הדרמטיות, שפת הבמה. האם הבחירות של כל שחקני הקבוצה זוהו על ידי הקהל?

דיון:

במליאה, כדאי לשוחח הן על תהליך היצירה בקבוצה והן על תגובות הקהל.
אצל הקהל עלו מגוון תגובות וההתרשמויות מכל סצנה, שהתקיימו **זו לצד זו.**
אצל השחקנים נדרשה יצירתיות וסינתזה בין רעיונות ודעות, **והקול של כל אחד נשמע**.
חשוב לשקף: ההתנסות הזו מראה שניתן לשלב נושאים, רעיונות ופרשנויות שונים בהפקה, או סביב השאלה הפוריה. **זו שאלה של התמודדות יצירתית וגמישות מחשבתית.**
<u>מכאן שהשיח סביב בחירת המחזה, ובהמשך כל תהליך היצירה, יכול להיות דיאלוג מאפשר ולא מלחמה שדורשת הכרעה.</u> הדבר **<u>שחשוב לי לומר או לבצע</u>** יכול להשתלב בהפקה: כרגע בימתי, כפיתוח של סצנה מסוימת, כבחירה לבחון נושא מסוים במסגרת המחזה שנבחר, וכו'.

מה הושג בתחום התיאטרון?

הפיכת טקסט לא דרמטי לסצנה - פיצוח מהלך דרמטי ובחירות בימתיות
מציאת ביטוי בימתי לרעיון או כוונה מופשטים (ליצור עולם בימתי /להצחיק/לעסוק בשאלה...)

מה הושג בתחום כישורי החיים?

- התבוננות פנימית – **מה** הכי חשוב לי? **למה** זה חשוב לי?
- שיח רגשי של שיתוף ברגשות ובמחשבות, המאפשר קשב ואמפתיה
- אימון בתקשורת בונה ולא קונפליקטואלית
- ראיית נקודת המבט והרצון של האחר כנכס ולא כנטל, כגורמים שיכולים לאתגר את המבע היצירתי ולהעשיר את ההפקה

רעיון לסיפור מהמיתולוגיה היוונית - סיפורם של אורפיאוס ואוירידיקה

בנו של האל אפולו, אורפיאוס, היה נגן מעולה בנבל. כל החיות, העצים והסלעים אהבו את נגינתו. יום אחד מתה אוירידיקה, אהובתו של אורפיאוס, מהכשת נחש. אורפיאוס היה נחוש להחזירה לחיים. הוא ירד אל השאול, ממלכת המתים, וניגן להאדס - אל השאול, בניסיון לשכנעו לשחרר את אוירידיקה ולהחזירה לארץ החיים. נגינתו של אורפיאוס היתה מופלאה והאדס הנרגש הסכים לשחרר את אוירידיקה, אך השביע את אורפיאוס שלא יביט בה עד שייצאו מהשאול. אורפיאוס התחיל לצאת מהשאול, אך עוד לפני שהגיע אל אור היום התפתה ופנה לאחור כדי לראות אם אוירידיקה מאחוריו. באותו רגע אוירידיקה נעלמה, לתמיד .

רעיונות ותגובות? שלחו כאן או במייל dalitsg@gmail.com